

اعلامیه گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان پیرامون تدوین قانون اساسی

نوامبر ۱۸-۱۷، ۲۰۲۳
ژنو - سوئیس

گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان بتاريخ ۱۷-۱۸ ماه نوامبر ۲۰۲۳ مطابق ۲۶-۲۷ ماه عقرب ۱۴۰۲ در مرکز کنفرانس های بین المللی شهر ژنیو گرد هم آمدند. این گروه که شامل متخصصان حقوق اساسی افغانستان و اساتید متعهد به ترویج ارزش های ملی، اسلامی و مردم محور، مبتنی بر حقوق بشر و اصل حق حاکمیت مردمی بوده، قویاً خواستار روند تهیه پیش نویس قانون اساسی معتبر، شفاف و فراگیر می باشند. این گروه عمیقاً نگران نبود نظم قانون اساسی در افغانستان بوده، با تاکید به این که حاکمیت ملی متعلق به مردم افغانستان است، تدوین یک قانون اساسی معاصر و جامع طی یک فرآیند مردمی و شفاف را برای وحدت و سعادت ملت عزیز افغانستان ضروری می دانند.

تدوین قانون اساسی در سال ۱۳۸۲ و تصویب آن از طریق یک روند مشروع و مردمی که منعکس کننده آرمان ها و حقوق مردم افغانستان و مبتنی بر ارزشهای اسلامی، حقوق بشری، میکانیزم تفکیک قوا و تأمین عدالت اجتماعی و حاکمیت قانون بود، با وجود کاستی های آن، بیانگر یک نقطه عطف در تاریخ کشور بود. با این حال، تعلیق این قانون اساسی توسط طالبان در سال ۱۴۰۰، کشور را در خلا نظم قانون اساسی قرار داده و اصول اساسی عدالت، شمولیت و حکومتداری را از میان برداشته است.

طالبان بارها ادعای تدوین قانون اساسی جدید را کرده اند. اگر این ادعا ها واقعیت داشته باشد، رویکرد آنها فاقد شفافیت و پاسخگویی لازم بوده و نگرانی هایی جدی را در مورد مشروعیت و اعتبار این روند ایجاد می کند. گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان قاطعانه معتقد است که هر قانون اساسی، از نظر شکلی، باید با رعایت اصول حاکمیت مردمی و اجماع گسترده اجتماعی تدوین گردیده و از دید محتوایی، منعکس کننده تمام ارزش های معتبر ملی و بین المللی باشد.

به باور این گروه، تعامل باز و معنادار با افشار و گروه های مختلف، از جمله گروه های سیاسی، فعالان و سازمان های جامعه مدنی، رسانه ها، گروه های مختلف قومی و مذهبی، جامعه آکادمیک، جوانان و گروه های زنان ضروری بوده و مشارکت فعال و معنی دار آنها در سراسر روند تدوین قانون اساسی باید تضمین شود. شفافیت و مشارکت فراگیر در روند تدوین قانون اساسی که ارزش ها، نیازها و آرزوهای همه مردم افغانستان را منعکس کند، حیاتی بوده و این امر قطعاً باعث مشروعیت و اعتبار قانون اساسی می شود.

تضمین حقوق بشر، ترویج برابری، حمایت از حقوق گروه ها، افشار و اقلیت ها و ایجاد یک نظام پاسخگویی مردمی در سطوح محلی و ملی، از اجزای اولیه قانون اساسی معاصر بوده که برای بقا، وحدت و سعادت ملت ما حیاتی می باشد. ما بر اهمیت حفظ ارزش های مردم محور، احترام به حاکمیت قانون، و حفاظت از حقوق و آزادی های همه شهروندان، صرف نظر از جنسیت، قومیت، و یا اعتقادات مذهبی آنها تأکید می کنیم.

گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان همچنان متعهد به حمایت از یک روند همه شمول تدوین قانون اساسی بوده و با تأکید بر نیاز مبرم به تخصص فنی در این پروسه، آماده است تا با گروه های ذیدخل در قسمت برنامه ریزی روند و تهیه محتوا، همکاری نمایند تا اطمینان حاصل شود که قانون اساسی جدید جامع و متبلور آرمان ها و ارزش های افشار مختلف مردم افغانستان بوده و در نهایت آینده صلح آمیز و مرفه را برای افغانستان تضمین و تقویت کند. از دیدگاه گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان، مشارکت و آرای مردمی در قانون اساسی بهترین میکانیزمی است که از طریق آن حاکمیت مردمی می تواند به صورت عامه پسند و سراسری تجلی یابد.

گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان:

گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان متشکل از حقوقدانان، اساتید و کارشناسان ارشد عرصه های حقوق اساسی است که سابقه لازم در امر تدوین سیستم حقوقی افغانستان و همچنان کار درین سیستم را دارند. این گروه برای حمایت و ترویج بحث در مورد جنبه های حقوقی و قانونی حکومتداری در افغانستان فعالیت نموده و به عنوان یک بخش کلیدی از دستور کار دیالوگ ملی در چارچوب مرکز دیالوگ و ترقی ایجاد شده است.

دستور کار گروه تخصصی حقوق اساسی افغانستان بر سه اصل اساسی استوار است:

۱. قانون اساسی مبتنی بر آرای مردم باید اساس حکومت داری در افغانستان باشد و مشروعیت نظام باید ناشی از اراده مردم باشد. این امر مستلزم پایبندی به تفکیک، کنترل و توازن قوا، تمرکززدایی قدرت، حاکمیت قانون، احترام به حقوق بشر، مشارکت و فراگیری است.

۲. افغانستان یک جامعه متکثر بوده و نظام حقوقی افغانستان باید مبتنی بر پلورالیزم منابع حقوقی باشد.

۳. شهروندان افغانستان، اعم از زن و مرد، به طور مساوی از حقوق و آزادی های اساسی پذیرفته شده جهانی که توسط قانون اساسی پیش بینی، تضمین و محافظت می گردد، برخوردار باشند. مردم افغانستان نباید بر اساس قومیت، جنسیت، زبان، نژاد، سن، مذهب و یا سایر ملاحظات مورد تبعیض قرار گیرند.

---پایان---